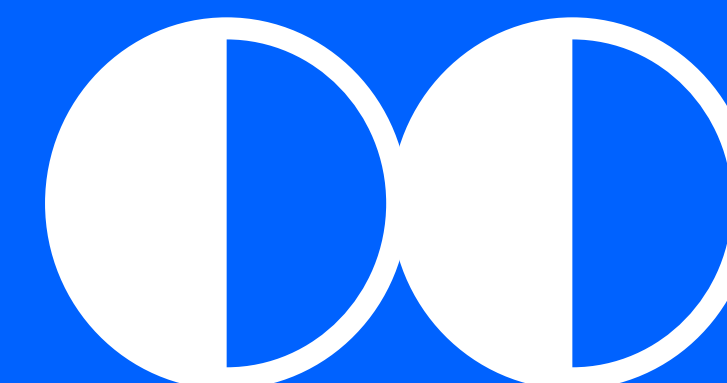
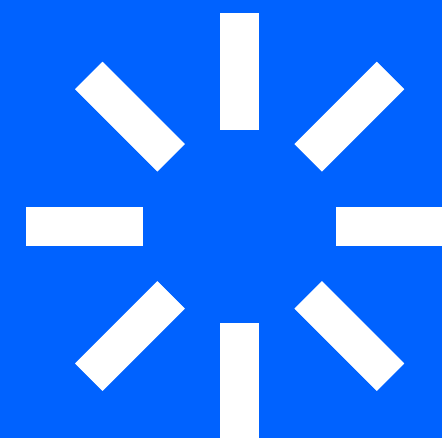

Online sprievodca
interaktívno-edukačnou
výstavou Východoslovenskej
galérie určený všetkým
školopovinným deťom
a ich rodičom.

Zachránené na dotyk

Výstavu môžeš navštíviť
zadarmo v termíne
15. 5. – 20. 10. 2024

Čo sa dozvieš na výstave?

V rámci výstavy otvárame množstvo zaujímavých tém, ako napríklad: Čo je to kultúrne dedičstvo? Je potrebné ho ochraňovať? Kedy vznikol prvý turizmus a čo má spoločné s umelcom Ignácom Klimkovičom? Boli dámy vždy dámami? Viete si predstaviť, že by dnes ženy nemali žiadne volebné práva alebo nemohli študovať? Ako sa rodila myšlienka volebného zrovňovania? Dve hlavné diela, ktoré spoznáš aj v tomto online sprievodcovi boli pred viac ako 30 rokmi poškodené požiarom, my ako galéria sme sa rozhodli ich zreštaurovať – opraviť, aby ich mohli všetci obdivovať aj o ďalších 300 rokov. K týmto dielam sa nám podarilo vymyslieť aj interaktívne dotykové hry, ktorými si vyskúšaš samotné reštaurovanie alebo si prezrieš úplne zblízka sochu madony z Ruskinoviec, ktorá vznikla pred viac ako 700 rokmi. Pri diele umelca Imricha Greguša sa dozvieš, že sa zúčastnil vojenských ťažení ako frontový maliar a výstava sa zamýšľa aj nad tým, prečo sa vojenské konflikty v dejinách tak často opakujú, a či to môžeme zmeniť. Súčasťou výstavy sú diela, ktoré vieš vlastnoručne precítiť rukami. Mysleli sme pri tom na nevidiacich návštevníkov*čky, ktorým pocit dotyku častokrát nahrádza videnie.

Čo u nás zažiješ?

Množstvo tvorivých aktivít priamo vo výstave, štyri interaktívne dotykové hry prepojené s umeleckými dielami a reštaurovaním, môžeš sa dotknúť sôch Alžbety a Barbory (faksimile originálov), spoznáš množstvo zaujímavých diel, a to dobrodružnými a tvorivými aktivitami. Vytvoríš si svoj bezpečný úkryt z kinetického piesku; preskúmaš, obkreslíš a pospájaš si predmety súvisiace so životom známych svätíc; zahráš sa na dizajnéra*ku pri vytváraní vlastného oblečenia a ohmataš si pritom rôzne typy látok; vyskladáš si svoj strategický vojenský plán z drobných detských figúrok, ktorý si potom vieš zakresliť, poprípade odfoťiť.

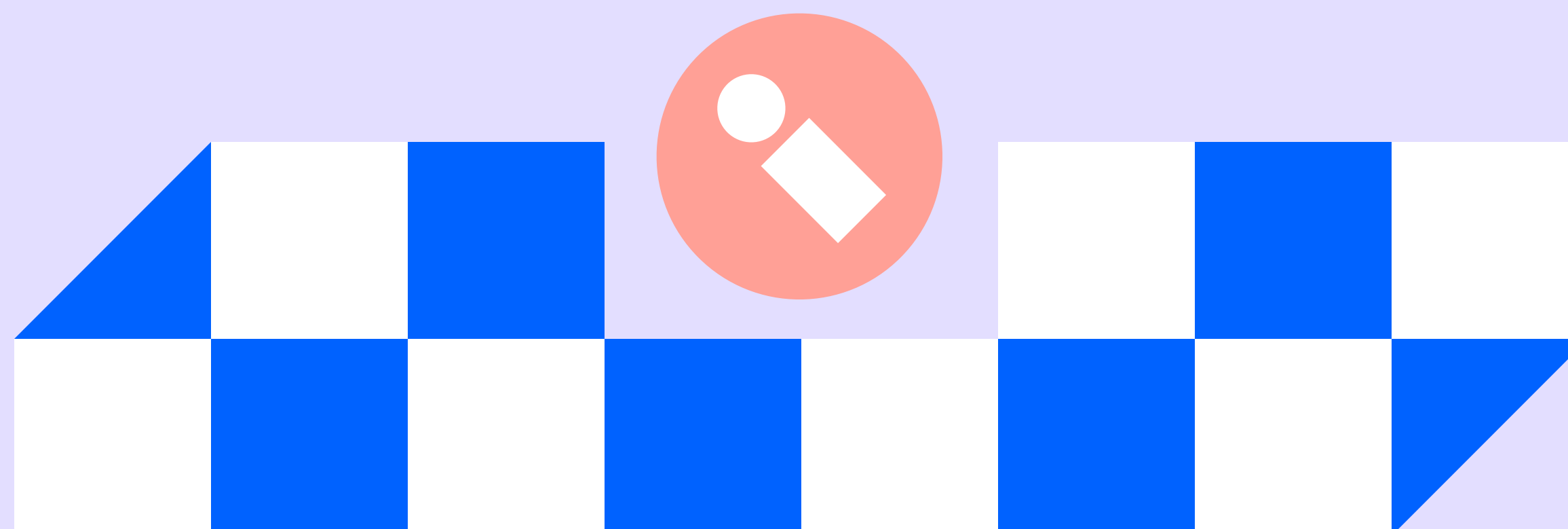
Je výstava aj pre mňa?

Výstava je určená všetkým, malým aj veľkým. Nájdete v nej množstvo tvorivých a edukačných aktivít, pri ktorých sa zabavíte a dozviete sa mnoho zaujímavých informácií zo sveta umenia, ale aj to, ako ochraňovať a uchovávať naše kultúrne dedičstvo.

Aké je vstupné a je potrebné sa objednať?

Výstava je úplne zadarmo, môžeš prísť na výstavu so svojimi kamarátmi alebo s triedou a nemusíš sa vôbec objednávať. Ak si súčasťou organizovanej školskej skupiny, je potrebné vyplniť formulár na recepcii, že si tu bol*a a za akú školu. To nám potom pomôže pri vyhodnocovaní výstavy :)

Ak ste skupinka a chceli by ste informácie navyše, ako napríklad výklad k výstave, tak naše galerijné pedagogičky vás rady prevedú, stačí sa objednať minimálne týždeň dopredu na dandarova@vsg.sk.

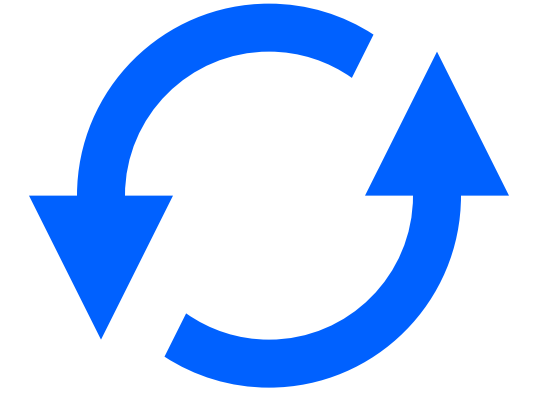

Rituály nášho života

Určite máš rád* a chvíle, ktoré stráviš s rodinou na letnom výlete alebo s kamarátmi*kami na dobrom filme v kine s popcornom v ruke. A možno jedna z najlepších chvíľ roka, ktorá sa opakuje pravidelne je, keď oslavuješ svoje narodeniny. Menej super sú zasa rituály – povinnosti, ktoré od nás vyžadujú rodičia alebo učitelia, napríklad sobotné upratovanie alebo robenie domácich úloh.

Rituály sú teda opakujúce sa drobnosti a udalosti, ktoré robíme pravidelne alebo si ich vytvárame postupne počas svojho života. Niektoré zasa získame od svojich rodičov, súrodencov či kamarátov.

Úloha č. 1

Skús popremýšľať, aké sú tvoje rituály a napíš aspoň 3:

A stylized pencil icon with a blue eraser and a red body, pointing towards the writing area.

Vedeli ste, že v jaskyniach:

vznikalo prvé umenie, ktoré vytvoril človek

boli prvé obydlia ľudí

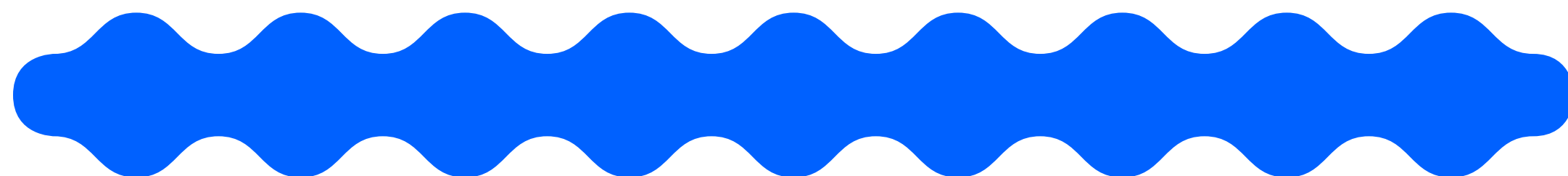
dnes v nich ľudia oddychujú ako turisti alebo sa liečia soľou, keď majú problémy s dýchaním

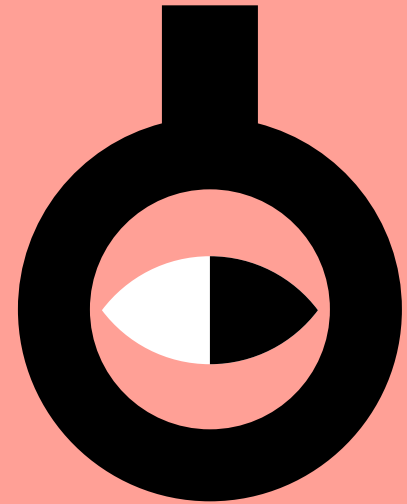
sa ukrývali poklady a pašoval sa alkohol

sa ukrývali ľudia počas vojenských bojov

Úloha č. 2

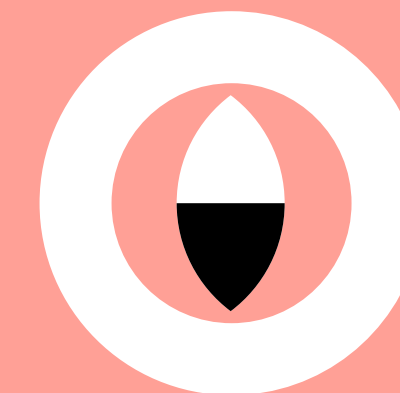
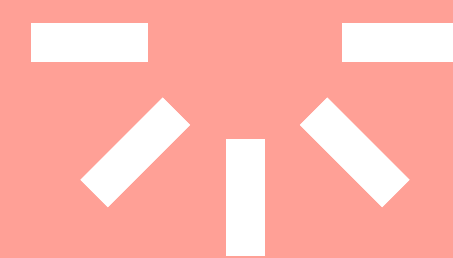
Navštívil*a si už niekedy jaskyňu s rodičmi alebo v rámci školského výletu? Pamätáš si, ako sa volala, skús napísať jej názov:

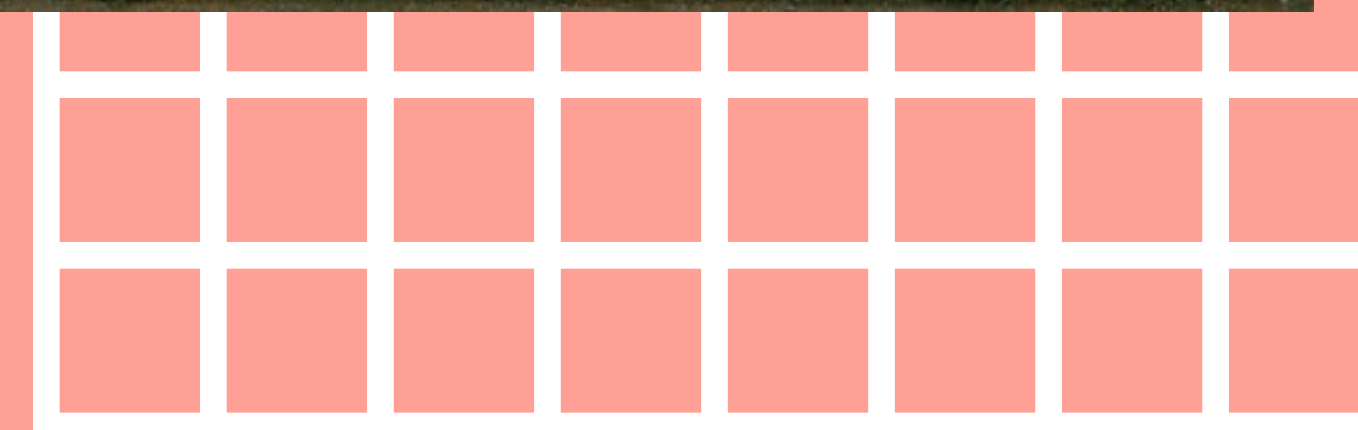
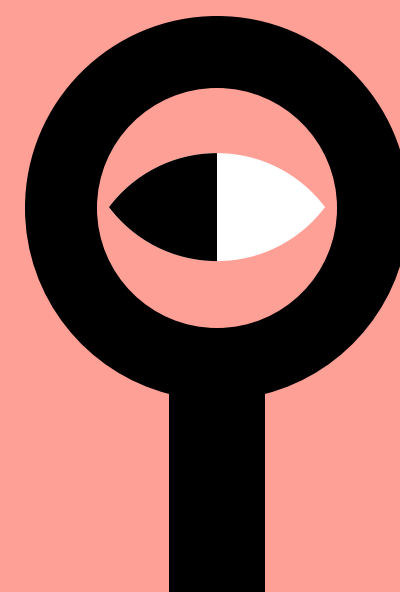

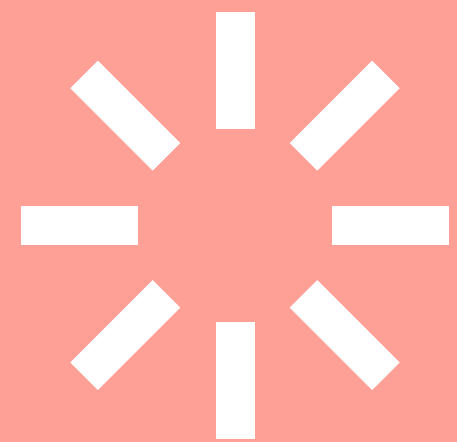
Úloha č. 3

Nájdí 5 rozdielov medzi dielami:

Ignác Klimkovič
V kvapľovej jaskyni
1843, olej na plátne

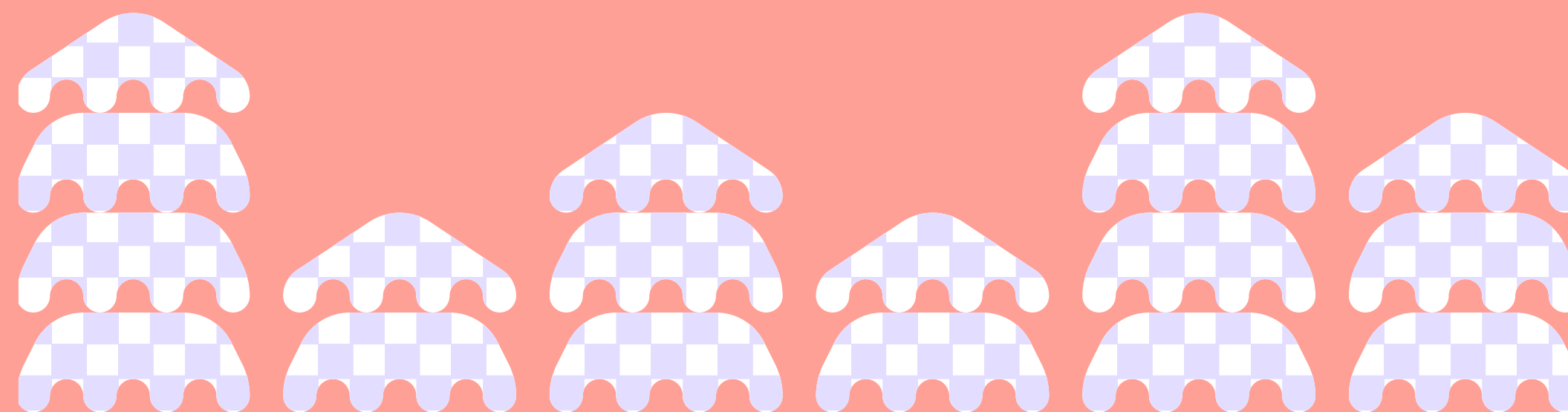
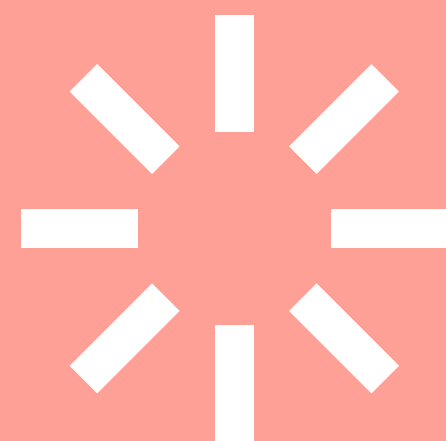
Stalagmit

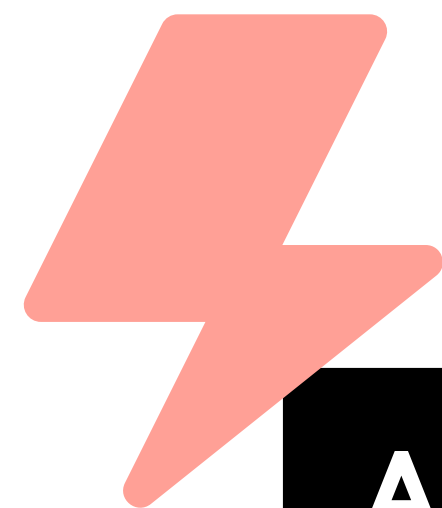
Stalagnát

Stalaktit

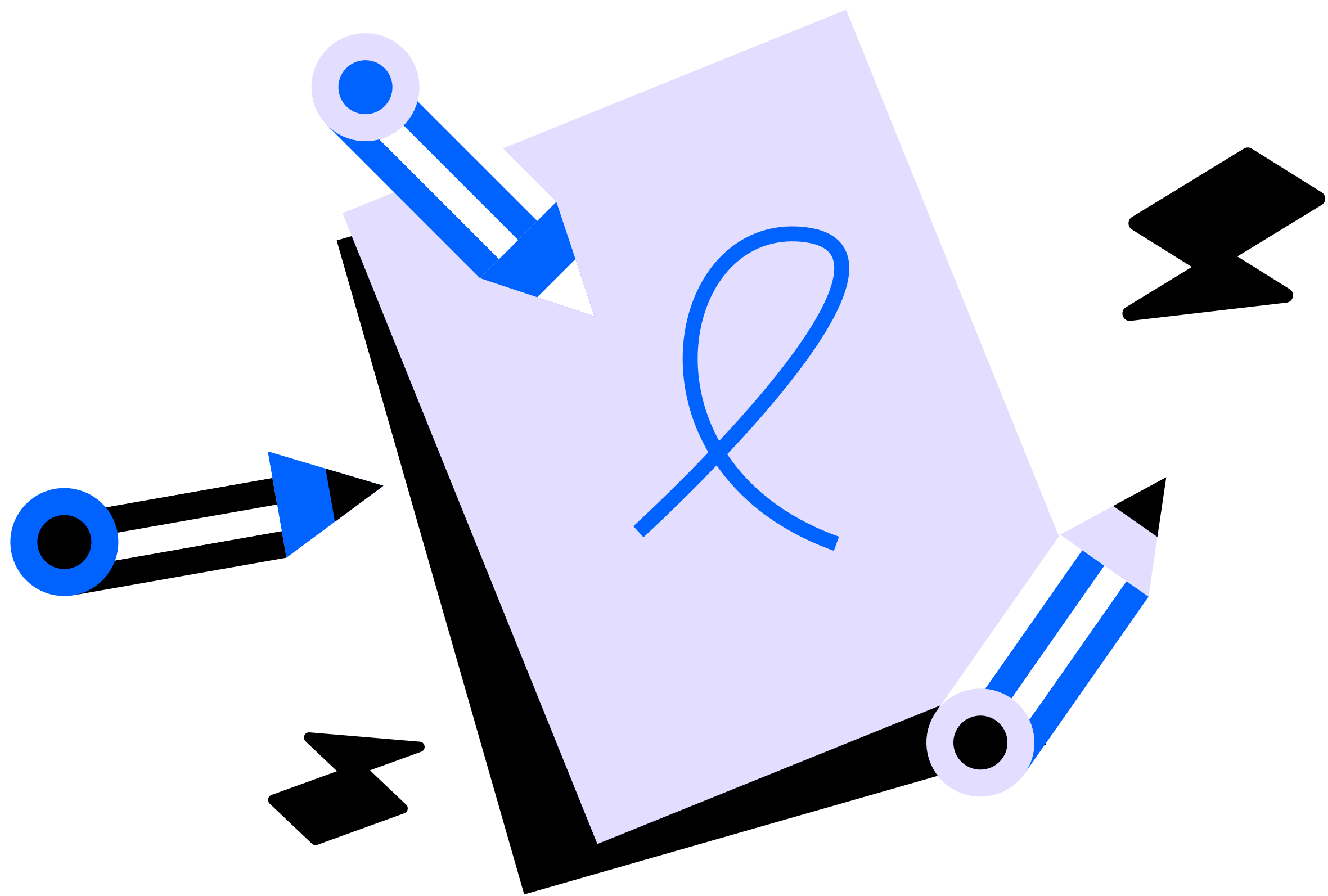
Objavovanie nového a trávenie voľného času. To bol jeden z dôležitých motívov pre umelcov*kyne, ktorí maľovali obrazy v tomto období s názvom „Biedermeier“. Ľudia z bohatších vrstiev zhruba pred 170 rokmi začali myslieť na zmysluplné trávenie svojho voľného času a našli ho v prírode. Začali objavovať neprebádané prírodné krásy jaskýň. Aj tento obraz je toho živým dôkazom a odrazom doby. **Na obraze sa domaľoval aj samotný autor diela Ignác Klimkovič. Sedí v ústraní a maľuje skupinku ľudí, ktorá obdivuje stalaktity, stalagmity a stalagnáty. Vieš ho nájsť na obraze?**

Aktivita

Skús sa zamyslieť nad tým, ako tráviš ty svoj voľný čas dnes. Zober si biely papier, ceruzku a nakresli aspoň 5 predmetov, ktoré s tým súvisia a napadnú ti ako prvé. Napríklad knihu, ak rád* a čítaš alebo počítač, ak rád* a hráš počítačové hry.

Čo ťa čaká na výstave:
Interaktívna dotyková telka, cez ktorú spoznáš dielo od Ignáca a zároveň krásy slovenských jaskýň a turizmu. Zároveň sa zahráš s kinetickým pieskom, skúsiš si z neho vytvoriť svoj bezpečný priestor alebo jaskyňu.

Sila vôle

Prekonávanie seba samých v určitých situáciách nám napomáha posúvať sa ďalej. Niekedy sa nám nedarí v škole s nejakým predmetom a musíme sa viac snažiť, chodiť na doučovanie, venovať tomu svoj voľný čas, a tak ukážeme silu svojej vôle, že si za niečím stojíme.

Pevnú silu vôle mali aj sv. Barbora a sv. Katarína, ktoré si môžeš potom prezrieť zblízka a dokonca sa ich dotknúť priamo na výstave. Svätými sa stali preto, lebo zomreli mučeníckou smrťou za svoje presvedčenie a kresťanskú vieru. Každú z nich vieme rozoznať podľa atribútov – symbolov.

Napríklad sv. Barbora znázornená ako socha má vždy pri svojich nohách hradnú vežu, keďže ju otec zavrel do veže, lebo sa nechcela vydať a vzdať kresťanskej viery.

Skús pospájať symboly s ich významom a zamyslieť sa nad atribútmi súčasného človeka:

kniha

veža

kráľovská koruna

koleso

Apple

hashtag

kalich

ruža

srdce

smajlík

vtáčik

kráľovské žezlo

Úloha č. 4

vytrvalosť

úsmev

obeta, sila

dobročinnosť, krása

spravodlivosť, ochrana

láska

vznešenosť

nové technológie

odkaz, komunikácia

radosť, život

múdroosť

utrpenie

Vedel* a si, že...

...ženy pred zhruba sto rokmi nemohli ešte voliť alebo sa zapájať do politiky? Myslíš si, že to bolo správne? Vyjadri svoj názor zakrúžkovaním:

Áno

Nie

Svojou silou vôle, úsilím a neúnavným presadzovaním cez rôzne združenia, články, štrajky a obetovaním vlastných životov sa im to po dlhých storočiach nakoniec podarilo. Zmenili svet k lepšiemu. My si to dnes už nevieme ani predstaviť.

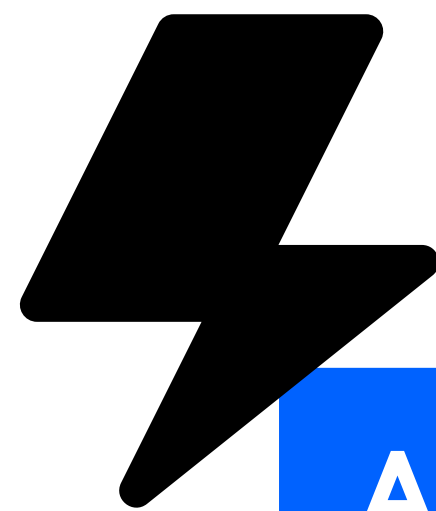
Úloha č. 5

Zamysli sa, za akú dobrú vec by si bol*a ochotný*á ísť štrajkovať -protestovať (Štrajk je spôsob protestu, pri ktorom jeho účastníci*čky prestanú napríklad pracovať, aby dosiahli presadenie svojich požiadaviek, aby sa zmenil svet okolo teba k lepšiemu a krajšiemu miestu pre život všetkých.)

Skús napísať aspoň dva dôvody:

Spišský rezbár
Madona z Ruskinoviec
okolo 1300, socha, lipové drevo

Aktivita

Madona z Ruskinoviec, ktorú vidíme na obrázku je znázornením dokonalej, milujúcej a obetavej ženy – matky. Skús si zobrať papier a ceruzku. Popremýšľaj a nakresli 5 vecí, ktoré ti napadnú, keď sa povie slovo **LÁSKA A OBETA**.

Čo ťa čaká na výstave:
Interaktívna dotyková telka, na ktorej si prezrieš zblízka Madonu z Ruskinoviec a malého Ježiška. Spoznáš a **obkreslíš** si atribúty – symboly, ktoré reprezentujú rôzne svätice či svätcov a **vyfarbiš** si ich podľa seba. Svoje dielo si môžeš potom odstrihnúť a zobrať domov.

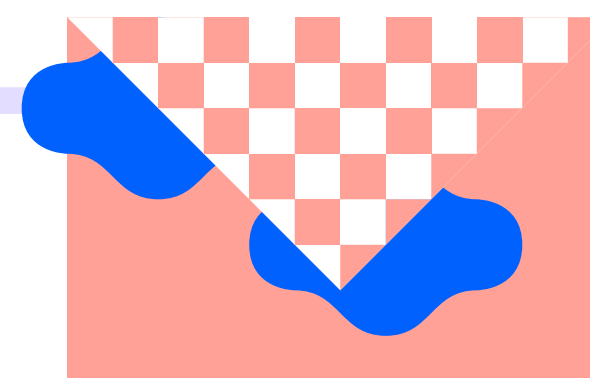
Boj o moc

Ľudia už od nepamäti mali medzi sebou rozbroje a konflikty. Bojovali o územia, na ktorých bola úrodnejšia pôda alebo voda. Viedli ozbrojené vojenské konflikty o mestá, v ktorých sa lepšie žilo a mali strategicky dobrú polohu pre obchodovanie, bojovali o ženy a za slávu, bojovali za rozširovanie a presadzovanie svojej viery...

Zamyslel* a si sa niekedy nad tým, že v bojoch trpeli najviac obyčajní a chudobní ľudia, ktorí nemali na výber? Politickí predstavitelia, králi a kniežatá, ktorí boli, ale aj sú pri moci, častokrát rozhodujú o životoch bežných ľudí z diaľky alebo z pohodlia svojho domova. Je to podľa teba správne?

Úloha č. 6

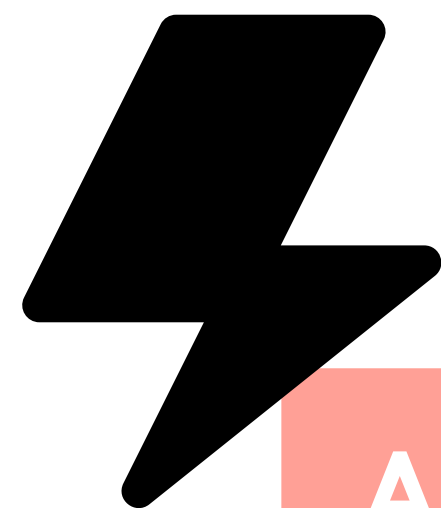
Ako si vieš zapamätať svoje pekné chvíle a spomienky? Máš fotky, videá, denník, sms, listy, kresby či emaily? Tieto informácie ostanú tvojej rodine alebo dokonca tvojim deťom, aby spoznali teba a dobu, v ktorej teraz žiješ. Napíš aspoň 2 možnosti, ako po sebe vieš zanechať informácie aj o 50 rokov:

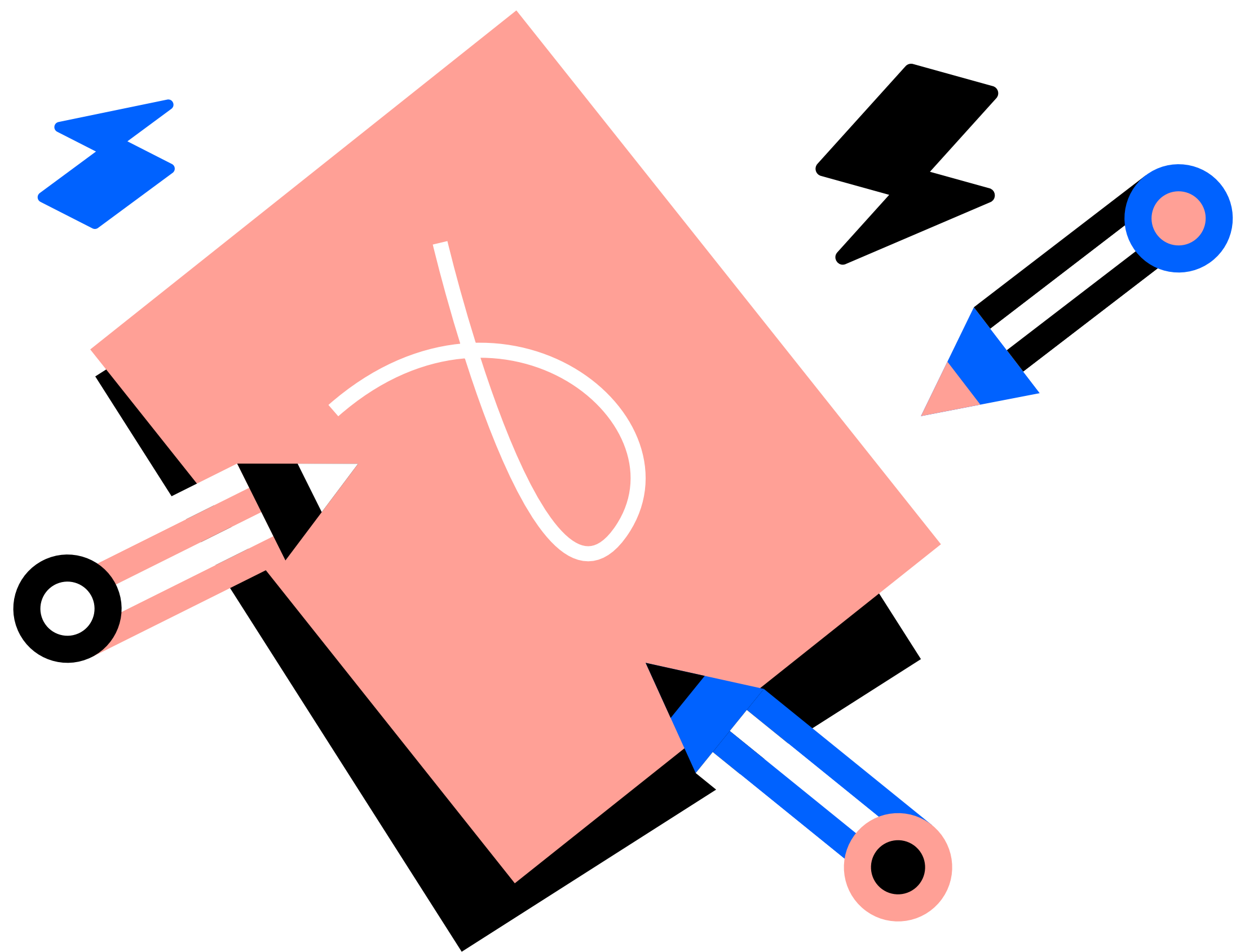
Imrich Greguš
Verbovačka
1889 – 1894, olej na plátne

Na obraze od umelca Imricha Greguša s názvom „Verbovačka“ vidíme vojakov, ako verbuju – oslovujú a lákajú mladých chlapcov a mužov do bojov, ktoré sa odohrali pred 1. svetovou vojnou. Samotný maliar sa týchto bojov zúčastnil ako frontový kresliar. To znamená, že spolu s vojakmi pochodoval do rôznych krajín, ale nebojoval. Keďže prenosné fotoaparáty v tej dobe neboli, umelci zaznamenávali priebeh bojov a život ľudí na papier a maliarske plátna. Aj to bolo ich poslaním.

Aktivita

Skús si zatvoriť oči a predstav si moment, kedy si bol*a naposledy šťastný*á? Zober si papier, pastelky, farbičky alebo farby so štetcom a skús si ten moment namaľovať. Podel sa o svoju radosť s príbuznými alebo spolužiakmi počas hodiny.

Čo ťa čaká na výstave:
Na výstave si môžeš vyskúšať zreštaurovať/opraviť dielo „**Verbovačka**“ priamo na dotykovej interaktívnej obrazovke alebo vyskladať si rôzne vojenské formácie z farebných kinder-postavičiek.

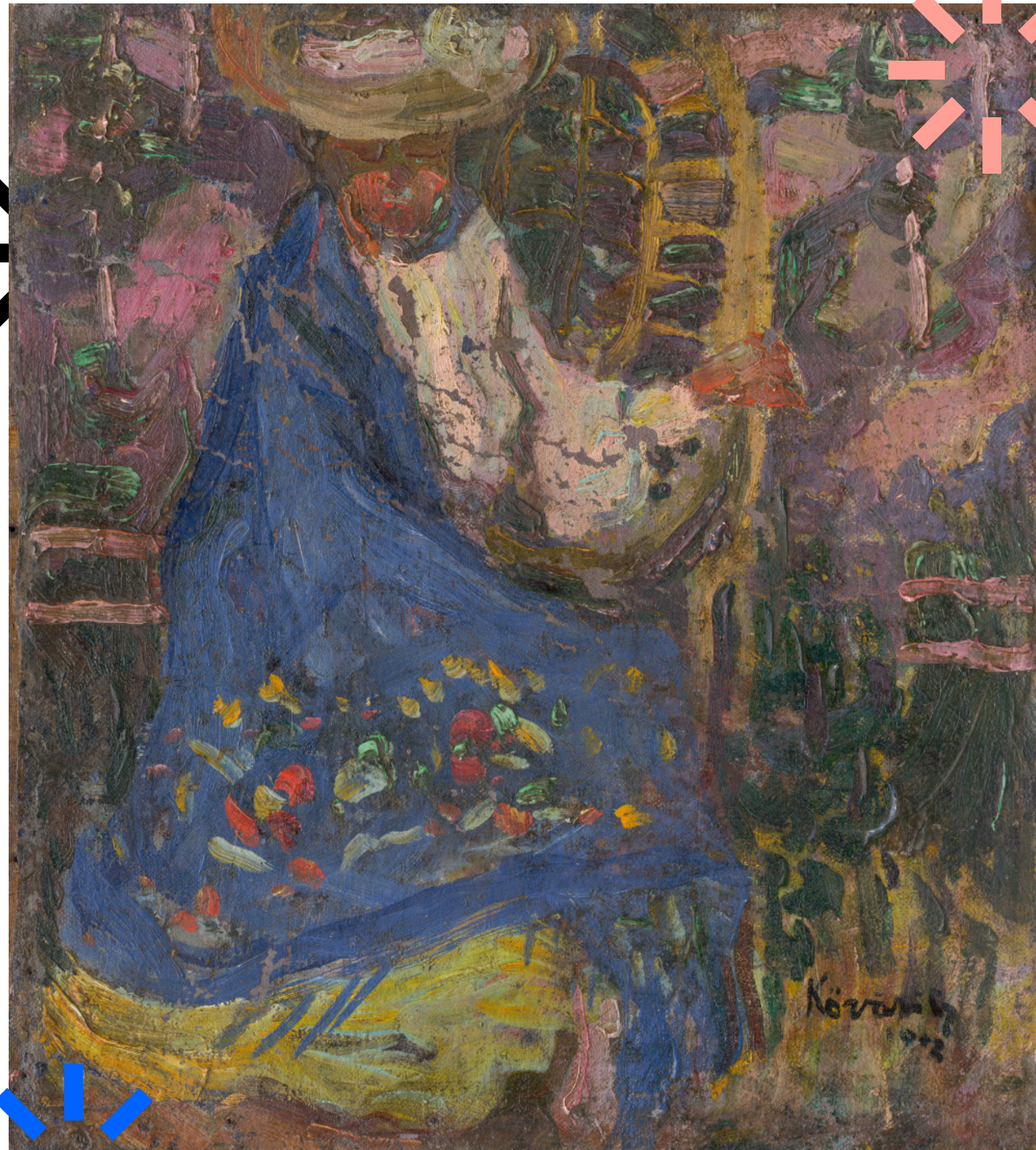

Kultúrne dedičstvo, to, čo po nás ostane

Reštaurovaním – záchranou poškodených umeleckých diel, ochraňujeme vzácne predmety, ktoré majú hodnotu pre celú spoločnosť. Je dôležité, aby nezanikli a zachovali sa pre ďalšie generácie školopovinných detí a mládeže, ako si ty. Tieto predmety v sebe skrývajú množstvo informácií, ktoré obohacujú naše poznanie. Touto starostlivosťou budujeme spoločné kultúrne dedičstvo. Kto pozná svoju minulosť, tak si vie vážiť prítomnosť, v ktorej žije a lepšie sa rozhodovať pre budúcnosť.

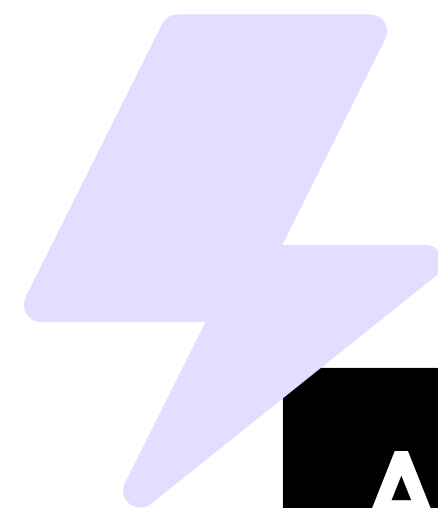
Úloha č. 7

Skús sa zamyslieť nad tým, aký najstarší predmet alebo vec máte u vás doma? Popros o pomoc aj rodičov alebo starých rodičov, určite ti budú vedieť poradiť.

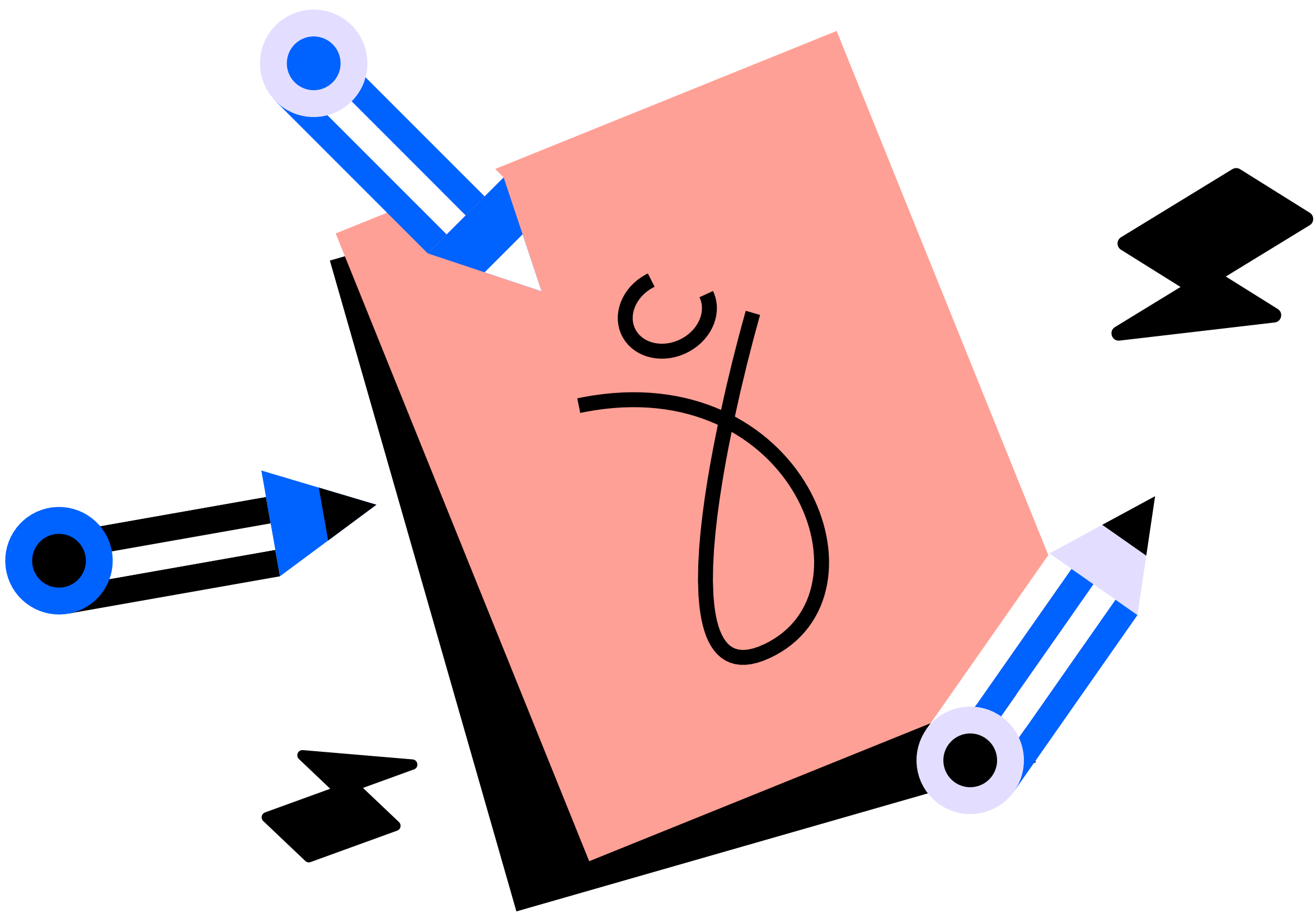
Umelecké dielo „Dáma“ čakalo skoro 40 rokov na svo-
je zreštaurovanie a vrátenie do pôvodného stavu. Pod
množstvom nánosov špiny a vosku sa postupne pani
reštaurátorke odhaľovalo krásne impresionistické dielo s
prvkami secesie od Konštantína Kővári-Kačmárika. Celý
proces reštaurovania je veľmi náročný a obsahuje zložité
postupy, výskumy s mikroskopmi či UV svetlom. Tak sa
odhalí viacero nových poznatkov o diele. Vieme presne
zistiť, aké farby maliar použil alebo koľkokrát bol obraz
už premaľovaný.

Konštantín Kővári Kačmárik
Dáma
1902, olej na plátne

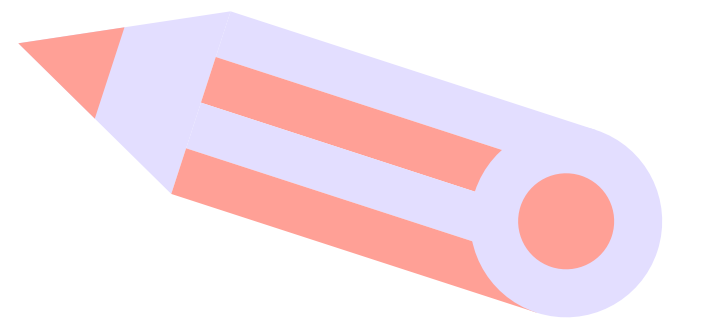
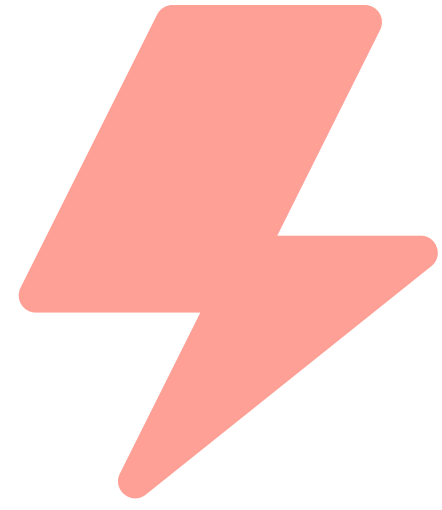

Aktivita

Skús si dielo „Dáma“ dokresliť cez interaktívnu tabuľu alebo vytlačiť a dotvoriť podľa seba nový outfit dáme. Premysli si, aký typ látky by si vybral*a, aké farby a strih, by sa jej hodili najviac.

Čo ťa čaká na výstave:
Na interaktívnej dotykovej obrazovke budeš vedieť použiť rôzne reštaurátorské nástroje pri obnovovaní poškodeného diela „Dáma“. Zároveň sa zahráš na dizajnéra*ku a navrhneš našej „Dáme“ nový outfit. K tomu budeš mať na výber množstvo rôznych látok. Pripravili sme ti pomôžu zorientovať sa pri výbere látok.

Správne odpovede:

vtáčik – radoť, život
kráľovské žezlo – spravodlivosť, ochrana

smajlik – úsmev

srdce – láska

ruža – dobročinnosť, krása

kalich – obeta a sila

hashtag – odkaz, komunikácia

apple – nové technológie

koleso – utrpenie

kráľovská koruna – vznešenosť

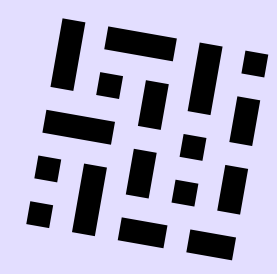
veža – vytrvalosť

knihy – múdrosť

Úloha č. 4

Autorka textov: Viera Ballasch Dandárová
Grafika: Jozef Tušan
© Východoslovenská galéria 2024

**Tešíme sa na tvoju návštevu s kamarátmi,
rodinou či spolužiakmi.**

**VÝCHODOSLOVENSKÁ
GALÉRIA**

www.vsg.sk